

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Energi- og miljøkomitéen
0030 Oslo
0030 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

23/1911-

13. oktober 2023

Representantforslag 8 S (2023-2024) - Om å stanse vindkraftutbygging i reinbeiteområder frem til menneskerettighetsbruddet på Fosen er reparert

Jeg viser til brev fra Stortinget av 6. oktober 2023 vedlagt representantforslag 8 S (2023-2024) fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Geir Jørgensen, Hege Bae Nyholt og Seher Aydar. Representantene fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stille saksbehandling av alle vindkraftprosjekter i samiske reinbeiteområder i bero frem til det er oppnådd enighet med de berørte reinbeitedistriktene om reparasjon av menneskerettighetsbruddet på Fosen.»

For å bygge, eie eller drive anlegg for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi, kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. Konsesjonssøknader til energianlegg, slik som vindkraftanlegg, skal i utgangspunktet behandles uten ugrunnet opphold.

Olje- og energidepartementet stanset i april 2019 behandlingen av alle nye vindkraftprosjekter frem til Meld. St. 28 (2019-2020) *Vindkraft på land – Endringer i konsesjonsbehandlingen* var behandlet av Stortinget. Denne stansen var generell, og kom i påvente av nye regler for konsesjonsbehandlingen. Departementet åpnet i brev av 17. juni 2021 for at behandlingen av konsesjonssøknader kunne gjenopptas, og klagesaker sluttbehandles. I brev av 8. april 2022 åpnet departementet for at behandlingen av meldinger om nye vindkraftprosjekter kunne starte opp igjen dersom vertskommunen samtykket til det.

På grunn av stansen i behandlingen siden 2019 er det svært få vindkraftsaker som har kommet til søknadsstadiet og få meldinger som har fått fastsatt utredningsprogram. Tidligere i år behandlet Stortinget regjeringens forslag om innlemming av planlegging og bygging av vindkraftanlegg i plan- og bygningsloven (Prop. 111 L (2022-2023)). I proposisjonen om endringer i energiloven og plan- og bygningsloven, heter det at konsesjonssøknader til vindkraftverk som inneholder dokumentasjon på medvirkning fra reindriften i utredningen og en avtale om avbøtende og kompenserende tiltak, vil bli prioritert i konsesjonsbehandlingen framfor søknader som ikke har god dokumentasjon på disse forholdene. Etter mitt syn understreker dette betydningen av at de som ønsker å søke om konsesjon til vindkraftverk bør gå i dialog med de samiske interessene i området.

Etter de nylige lovendringene om innlemming av vindkraft i plan- og bygningsloven, utløser forslag til områderegulering for vindkraftverk i samiske områder nå også konsultasjonsplikt for kommunene. Dette gir Sametinget og andre representanter for samiske interesser ytterligere muligheter til å medvirke til og påvirke prosessen for søknader om nye vindkraftverk.

Så å si all større utbyggingsprosjekter av fornybar energi som vindkraftverk, har negative konsekvenser for ulike allmenne og private hensyn, og kan være konfliktfylte. Dette gjelder også utbygginger i samiske reinbeiteområder. Hensynet til samisk reindrift er således en av flere interesser som kan påvirkes av vindkraftverk, og som skal avveies i konsesjonsbehandlingen der det er relevant. Konsesjonsbehandling av søknader med konsekvensutredninger er vårt viktigste verktøy for å avdekke hvilke interesser et energianlegg kan påvirke. Det er gjennom konsekvensutredninger og grundige konsesjonsprosesser man får avdekket hvilke konkrete konflikter et tiltak kan ha med andre interesser, og om det eventuelt er mulig å avbøte eller kompensere for negative virkninger.

Hensynet til samiske interesser er ofte et tema i arealbrukssaker i våre nordligste fylker. I flere saker, både i og utenfor energi- og vassdragssektoren, har hensynet til samiske interesser vært avgjørende for at det ikke har blitt gitt konsesjon, og det er blant annet avslått en rekke vindkraftverk i samiske områder de siste 10-15 årene. I andre saker har man etter en konkret vurdering funnet at hensynet til samiske interesser ikke har vært et avgjørende hensyn. Også andre arealinngrep, slik som offentlige infrastrukturtiltak, kan komme i konflikt med viktige interesser. Statens plikt til å sikre og ivareta menneskerettigheter og folkerettslige forpliktelser gjelder ved behandlingen av *alle* arealinngrep som berører samiske interesser, herunder samisk reindrift.

Regjeringen har tidligere fremhevet et mål om å finne frem til løsninger som gjør at vindkraft og reindrift kan sameksistere. Regjeringen ønsker at våre nordligste fylker skal ha de samme mulighetene for bosetning, næringsutvikling og forsyningssikkerhet for energi som resten av landet. En god og grundig konsesjonsprosess er en viktig forutsetning for at vi får gjort riktige vurderinger av om det skal gis konsesjon til vindkraftverk eller ikke.

På denne bakgrunn anbefaler jeg at Stortinget ikke ber regjeringen om å gjennomføre forslaget.

Med hilsen

Terje Aasland

Kopi

Trine Hagen